

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și insertiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Alegerea dela Lugoj.

Sibiu, 1 Aprilie n.

Intreaga presă românească dela noi a înregistrat ca o mare isbândă politică alegerea din urmă de deputat dietal în cercul electoral al Lugojului, care a trimis de nou în parlament, ca reprezentant al poporului român, pe vrednicul protopresbiter *Dr. George Popoviciu*. Ne-am bucurat și noi de această învingere, precum s'a bucurat, credem, toată suflarea românească; dar mai mult s'au bucurat înșiși alegătorii români din acel cerc. Un corespondent al nostru ne scria, că le orele 2 din noapte, când s'a comunicat rezultatul votării, și s'a știut rezultatul alegerii, Românii *se îmbrățișau și se sărutau de bucurie*. Casele Lugojenilor au fost iluminate, și stradele au început să răsună de veselele lor cântece naționale.

Bucuria a fost motivată. Însă izvorul bucuriei să nu'l căutăm în faptul, că am străbătut cu candidatul național într'un cerc românesc, ci în faptul, că n'am căzut cu el și n'am pățit rușinea pe care am încasat-o la Bocșa. Lacrimile vărsate în Lugoj au fost lacrimi de bucurie pentru salvarea steagului național, nu însă pentru *felul* cum a fost apărat steagul. Pentru că apărarea a fost cam ca și la Bocșa. Au fost desertori și la Lugoj, ca la Bocșa, poate mai puțin, însă totuși destui, pentru a ne face să ne punem pe gânduri. Nu ținem de prea splendidă învingerea cu numai 150 voturi majoritate, într'un cerc, în care abia cu un an mai înainte s'a raportat, cu același candidat, învingere cu o majoritate de peste patru sute de voturi. Contrariul, dacă era mai norocos în manipulările sale, n'avea decât să mai rupă optzeci de alegători dintre ai noștri, și rușinea dela Bocșa se repetă și la Lugoj.

Să mulțămim cerului, că nu i-a

succes să rupă, și să ne îngrijim, ca în viitor să nu ne mai temem de o astfel de tristă eventualitate. Să introducem o mai bună organizare și o mai mare disciplină în sinul partidului nostru, și special în fiecare cerc electoral în care Românii formează majoritatea. Să ne gândim, că dacă în Lugoj, dela alegerea trecută până la cea de acum, majoritatea românească a putut fi redusă dela 400 la 150 voturi, oare la o a treia eventuală alegere cu câte voturi s'ar mai reduce? Să ne gândim, că dacă în întregul cerc electoral al Lugojului sunt numai o mie de alegători străini, față de trei mii alegători români, cum s'a putut, ca contracandidatul se întrunească totuși omieșesute de voturi și mai bine?

Cum?.. Așa, că peste șase sute de Români și-au dat votul pentru candidatul celalalt, nu pentru candidatul român. Și câtă vreme se întâmplă acest lucru, fie în cercul Lugojului, fie în ori care alt cerc electoral românesc, n'avem motiv de a ne bucura prea tare, chiar dacă străbatem cu candidatul nostru. Organizarea partidului nostru trebuie să fie deci atât de bună și disciplina în partid atât de mare, încât nici un vot românesc să nu se dea străinului, așa, cum s'a întâmplat aceasta în cercul Sebeșului și al Cristianului la alegerile din urmă. Și când pretutindenea așa vom fi organizați, contrariul ne va stima, se va teme de noi și ne va considera de factor puternic în stat, și nimeni nu va mai îndrăzni să-și pună candidatura în cercurile noastre, știind bine că merge la o cădere sigură. Până atunci însă *ai noștri* vor fi tot cu frica căderii în sin, în ori care cerc s'ar face alegerea. Deci *organizare și disciplină* — iată ce cerem dela toți conducătorii poporului nostru, dacă vrem să nu mai pățim rușine.

Noul guvern român.

Intre cele mai grele împrejurări a luat guvernarea țării românești ministerul prezidat de domnul *Dimitrie A. Sturdza*. România e în flacări, dela un capăt de țară până la celalalt, și misiunea noului guvern e să stingă focul, cu cea mai posibilă grabire. Cel ce se angajează la un lucru atât de mare, trebuie să aibă o energie de fer, o autoritate morală care să impună, și mai presus de toate, o cunoaștere limpede a situațiunii, pentru că știut este, că la toate boalele *diagnoza* face cea mai mare bătaie de cap, căci dacă odată e cunoscută boala, se găsește numai decât și leacul.

E mare nefericirea prin care trece acum regatul român; și de aceea ochii lumii întregi sunt îndreptați spre București, de unde se așteaptă mântuire, pace și liniște. Se sperăm, că toate vor urma în curând, iar până atunci ne permitem să facem cunoscute cetitorilor noștri actele mai însemnate ale noului guvern, întreprinse întru ajungerea acestui scop.

Manifestul.

Incepem cu publicarea manifestului pe care l-a adresat guvernul populațiunii rurale din România, în numele M. Sale Regelui Carol, încă Luni seara, 12 Martie v., ziua în care ministerul cel nou a fost numit. E următorul:

„Chemam la guvern în împrejurările cele mai grele, cerem concursul călduros și patriotic al tuturor, pentru restabilirea liniștei, siguranței și păcii obștești.

Spre a îndestula cereri drepte și legitime, M. S. Regele a încuviințat a se lua îndată următoarele măsuri:

Să se desființeze taxa de 5 lei a legii pentru asigurarea în contra lipsei de porumb provenită din secetă.

Să se desființeze cu totul taxa statului pe decaltru de vin, percepându-se numai pentru fondul comunal.

Pentru perceperea impositului fonciar asupra proprietății mici țărănești, venitul pământului să fie socotit întocmai ca acel al proprietăților mari.

Proprietățile statului, precum și ale așezămintelor publice de binefacere și de

cultură națională, să fie căutate în regie, sau arendate d'adepul la țărani.

Să se ia măsurile cele mai temeinice pentru a întări băncile populare, ca ele să poată ajuta pe țărani în arândări de moșii.

Măsurarea dreaptă a pământurilor date în învoeli și răfuirea cinstită a socotelilor agricole vor fi supravegiate, pedepsinduse cu cea mai mare asprime măsurile și răfuilele false.

Se va pregăti o lege pentru ușurarea învoelilor agricole.

Pământurile de cultură date în bani se vor plăti în bani. Invoelile de munci agricole vor arăta felul și cătimea acestor munci, iar plățile se vor răfui după prețurile obicinuite din timpul când munca se face. Munca agricolă cu care se îndatorează un cap de familie nu va întrece puterea acesteia. Pentru banii dați înainte pe muncă sau pentru rămășițe de munci plătite nu se va lua o dobândă mai mare de 10 la sută pe an; dobânda nu se va schimba într'o reducere a prețurilor învoelilor. Na se va îngădui, ca în învoelile agricole să se pună sarcine „pe nume”, ci sarcinile vor trebui tot-d'auna să fie proporționate cu numărul de pogoane date fiecărui locuitor în învoială.

Pe moșiile arendate țărani vor plăti pământurile închiriate lor cu un spor de cel mult o treime peste valoarea acestor locuri după contractul de arendare.

Se va pregăti o lege, pentru ca nici un arendaș sau tovărășie de arendași să nu poată ține în arândă mai mult de două moșii, coprinzând împreună o întindere de 4000 hectare, fie arendarea directă sau indirectă, sub orice formă ar fi, fie prin rude, slujbași, sau persoane interpuse.

Se va pregăti o lege, prin care să înființeze direcții administrative, cari să reguleze și să garanteze aplicarea legilor și regulamentelor privitoare la învoelile agricole.

Se va pregăti o lege, pentru înființarea casei rurale, spre a înlesni țăranilor luarea în arândă și cumpărarea de proprietăți.

Acestea sunt dorințele M. S. Regelui și ale guvernului Său.

În aceste zile de grea suferință ob-

FOIȘOARĂ.

Serisoare din Lipsa.

Lipsa, 21 Martie n.

Dragă Liță! Nu știu din ce pricină mă rogi să-ți răspund la scrisoarea ta în vre-o foaie ardelenască; nu știu și nici nu te ispitesc, ci îți ascult rugarea, dacă precinstita redacție a „Telegrafului Român” va fi bucuroasă de scrisul meu. Am ales „Telegraful Român”, știind că îți merge regulat și-l răsfoiești cu neastâmpăr să afli vre-o știre despre prietini și cunoscuți.

Imi pare rău, că nu ți-am putut scrie din Berlin, unde am stat două luni de zile; o vreme bogată în ceasuri de aspră muncă și momente de elevație sufletească. Să te lupți cu paragrafi și legile ucigătoare de duh — mândria și puterea Prusiacului — să rupi paiangenișul formelor goale și răci, ca să străbați la miez, să pătrunzi duhul — ți-se cere cheltuiala unei frumoase dose de puteri. Numai de douăori am fost la consulatul austro-ungar — și odată la ministerul de culte, până să dobândesc deplina libertate în cerce-

tarea tuturor școalelor. Dar asistarea la prelegerile din gimnaziul francez mi-a răsplătit cu vârf și indesat umbletul meu. Aici am învățat ceva ce e pentru mine o noutate. E vorba de un nou metod în predarea *limbilor străine*, dar despre lucrul acesta îți voi scrie altădată, când voi dispune de mai mult timp.

Cu totul altceam e în țara Saxonilor. Nu să-ți faci greutăți la cercetarea școalelor, dar stau să te roage să le vizitezi instituțiile. Astfel de oameni iubesc eu, oameni cu inimă largă și suflet înalt, iar nu de aceia, cari numai ținându-se de paragraf știu să păsească, ca și orbul, care trebuie să se țină de gard ca să nu rătăcească ori îmbrâncească.

Pe aici se țin examenele finale. Nemții au altă împărțire; anul lor școlar începe cu primăvara, iar nu cu toamna și să mântue prin Martie, bacalaureatul se ia pe la sfârșitul lui Febr. Așadar acum nu mai pot asista la prelegeri, asist însă la examene.

Astăzi am ascultat până la o oră, 3 examene: limba franceză, pedagogia (Erziehungslehre) și economia de casă.

Două examene au fost magistrale:

cel din pedagogie și cel din economia de casă. N'au avut aspectul examenelor de pe la noi ci a unor lecțiuni-model. Profesorul a dezvoltat împreună cu fetele — un subiect necunoscut — cu ajutorul cunoștințelor câștigate în cursul anului. Și fetele nu erau stăpânite de frică și teamă — în sală nu plutea aerul acela greu și înăbușitor de care ne povestește măestrul *Vlahuță* în descrierea acea admirabilă a examenelor, unde se aflau dame împoțonate, mișcând nervoase evantaiile, și un comisar cu sufletul cuprins de întunerecul nepriceperii și îngâmfării. Profesorul a isbutit să deștepte interesul copilelor, ba chiar și al nostru, în așa măsură, încât nu lucrau numai elevele, ci lucra sala întreagă cu bătrânul director în frunte. Pe nici o față nu aflai vre-o umbră de oboseală ori de plictiseală. Iar din vorbele limpezi, din pildele potrivite și frumoase ce aduceau copilele din literatură, istorie, religie, te convingeai, că dascălul acela cu barba neagră stropită de fire argintii a lucrat cu spor, a îmbogățit cu frumoase cunoștințe și calități mintea și inima elevelor sale.

Întrebarea ta cu rostul citațiilor e

mai însemnată decât să poată fi lămurită în cadrele înguste ale unei scrisori. Adevărat, că prea multele citate, nu că ar îngreua numai stilul și înțelegerea scrisului, dar te mai așază și într'o lumină cam puțin serioasă. După smeritul meu gând numai citațiile acelea au rost, cari a) servesc unor chestiuni mai pe scurt tratate de întregire; b) sunt menite să deștepte la cetitori mai laici în materia cutare interes; c) slujesc de bază unor păreri sau aserțiuni mai puțin moderne.

Cam aceasta ni-o grăește Chamberlain în scrierile lui. Toate acelea citații însă, cari nu se pot subsuma aici, dovedesc numai, că cela ce le aduce nu e destul de serios, ci umblă să se fâlească cu știința lui, cu cetitul lui vast fără margini, prin ceea ce în cele mai multe cazuri devine ridicol.

Omul înțelept nu-și scoate toată marfa în uliță, ci numai cel mic de suflet. Dar sunt și alți bărbați, cari pomenesc cărți și într'un mod mai puțin cinstit, anume, citează cărți pe cari nici nu le au văzut în ochi, decum să le cunoască. Acestea sunt niște farsori, niște înșelători, cari trebuie deochiați și arătați cu dege-

ștească, rugăm pe toți Români, de ori ce treaptă și condițiune socială, să dea guvernului tot ajutorul ce este în putința lor, pentru readucerea liniștii și bune rânduiri întemeiate pe dreptate.

Trebuie să intrăm în noul an agricol cu încredere în viitor și cu muncă pacinică și spornică. Neorânduiri nu pot trage după sine decât foamete și sărăcie.

Guvernul își va da toate silințele, pentru ca legile să fie aplicate cu sfințenie, și pentru ca nedreptatea și apăsarea să fie înlăturate; dar guvernul este tot odată hotărât a înfrâna cu energie neorânduiri și a pedepsi cu asprime pe cei cari ar căuta să se folosească de prădăciuni.

București, în 12 Martie 1907.

Urmează subscrierile tuturor miniștrilor noi.

Circular către preoți și dascăli.

Ministrul de culte și instrucțiune publică, domnul *Spiru C. Haret*, în contelegerie cu Metropoliții și Episcopii țării românești, a adresat apoi preoților și învățătorilor din regatul român, următorul circular:

„Cucernice părinte! Domnule învățător! Mare și grea nenorocire a căzut peste noi. A voit sfântul Dumnezeu să ne încerce ori să ne pedepsească pentru păcatele noastre și ne-a dat să vedem ce face părinții nostri nu văzuseră niciodată în țara noastră cea blândă.

Să ne plecăm capetele și să primim cu supunere voia lui cea înaltă. Dar tot voia lui este, ca noi să ne facem datoria noastră de creștini. Și această datorie este de a potoli pe cei turburați, de a împăca pe frați și de a aduce pacea și liniștea printre oameni.

Datoria aceasta o aveți cu deosebire voi, păstori ai turmei lui Christos, și voi învățători ai neamului, căci frații nostri săteni numai dela voi pot auzi cuvântul cel bun, numai dela voi pot primi lumina cea adevărată.

Faceți să înceteze lupta între frați. Faceți-i să înțeleagă, că cu focul și cu arma nu se poate îndrepta țara, ci din contră i se pregătește peirea. Vrășmașii țării sunt mulți și puternici și ei atâta așteaptă să ne dușmănim noi unii cu alții, pentru ca să ne stăpânească și să ne pună pe gramazi un jug mult mai greu decât acela al suferințelor noastre de astăzi, și pe care nimenea nu-l va mai putea apoi ridica niciodată.

Vrășmași ai țării sunt aceia, cari au venit pe ascuns să sufle zizanie între voi, ca să nu ne putem înțelege la nevoile noastre. Deschideți mintea sătenilor și faceți-i să înțeleagă, că nu trebuie să asculte de șoaptele ticăloșilor, cari îi îndeamnă la rău și după ce au adus jalea și ruina se fac nevăzuți, ca duhurile iadului.

Au sătenii nevoi mari fără îndoială, și nimenea din noi nu le tăgăduiește. Dar iată, că glasul lor s'a auzit și vine îndreptat.

Poateți mai aduce aminte de bărbatul acela din București cu frasa largă și dor nemărginit după slavă și mărire. Dar tocmai slava și mărirea pricinuesc în legea prorocului George Lazar, dărpănarea sufletului și inimei.

Cu drag și-aș povesti despre „*Vatra școlară*” a iubitelui nostru dascăl, dar n'o cunosc încă. De sigur formează după cât am auzit despre ea și după cât cunosc puterile cari i-au dat naștere, un eveniment și o cauză de variate și plăcute emoții, mai ales pentru aceia cari au ascultat și cunosc graiul lui *Petru Șpan*. Cu câtă sete și dor nu vor ceti dascălii, popii dela sate și orașe și surile scrise de acel bărbat, de ale cărui învățături ni-au răsunat sufletul și care ni-a îndrumat gândurile către durerile și năcazurile neamului plin de jele și obidă. Iar din gândurile împrăștiute de pe catedra din sala scundă mulți își vor fi format crezul tinereții, ba pot zice crezul vieții. Ivierea „*Vetrei școlare*” a fost o cerință a vieții.

Știu că nu vei fi mulțumit cu scrișul meu, dar când o să-ți mai scriu am să stau mai mult de poveste.

Te îmbrățișează:
N. Păunaș.

tarea. Maiestatea Sa Regele, înțeleptul nostru stăpânitor, ne-a chemat la cărmă țării pe noi și ne-a poruncit ce trebuie să facem, pentru ca să alinăm durerile poporului.

Și noi am luat măsuri ca de îndată să se ușureze dările pentru săteni, să li-se ușureze mult învoilele pentru muncă, să se facă judecatori, cari să le judece păsurile și să le dea dreptate, ca nimenea să nu mai poată ține în arândă mai mult de două moși, să se ajute băncile sătești ca să se desființeze camăta, să se ajute țărani când vor găsi pământ de cumpărat sau de luat în arândă, iar moșiile statului și ale așezămintelor publice să nu se mai dea cu arândă la alții, ci să fie căutate numai de stat, sau de așezămintele acelea, muncindu-le cu sătenii ori să fie arândate chiar la săteni.

Și mai sunt și alte îmbunătățiri, pe cari le vom face și cari se spun mai pe larg în manifestul pe care l-am dat către săteni în numele Maiestății Sale Regelui.

Trebuie acum ca voi, preoți și învățători, să umblați din om în om și să le arătați acestea și să le lămuriți ce înseamnă lucrurile pe cari le-am scris noi în manifestul nostru. Trebuie să-i faceți să înțeleagă, că îmbunătățirile ce li-se fac sunt așa de mari, că poate mulți din ei nici nu îndrăzneau să le nădăjduiască de a le vedea împlinite. Spuneți-le, că cuvântul Maiestății Sale Regelui este s'ant, și că și noi sfinții lui suntem oameni bătrâni, cari nu ne-am călcat niciodată cuvântul și dovadă este, că până acum nu le-am făgăduit lucruri mari, pentru că știam că nu putem face, dar acum făgăduim, pentru că știm că putem să ne ținem de cuvânt.

Voi, preoți, trageți clopotele dela biserică, îmbrăcați-vă în sfintele vestimente, luați în mână crucea și evanghelia ca să se adune poporul și vorbiți-i și voi și învățătorii, și faceți să între pacea și dragostea între oameni și să piară duhul cel rău dintre ei. Aceasta este chemarea voastră și mare răspundere veți avea înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor dacă nu o veți împlini.

Veți ști, cucernici preoți, că pentru toate cele pe cari vi-le scriu aci am primit toată aprobarea și dela I. Preasfințitii Metropoliții și Episcopii ai sfintei noastre biserici. Ministrul cultelor și al instrucțiunii publice: *Spiru C. Haret* m. p.

Noi Chiriarchii sfintei noastre biserici autocefale ortodoxe române, vă poftim cu tot dinadinsul cucernici preoți, ca să cetiți și să împliniți cu sfințenie sfaturile de mai sus.

† *Iosif*, metropolit-primat al României.

† *Partenie*, metropolit al Moldovei și Sucevei.

† *Atanasie*, episcop al Râmnicului Noului-Severin.

† *Gherasim*, episcop al Romanului.

† *Dionisie*, episcop al Buzăului.

† *Conon*, episcop al Hușilor.

† *Gherasim*, episcop al Argeșului.

† *Pimen*, episcop al Dunării-de-jos.

O ședință istorică.

Ședința de Marți, 13 Martie v. a camerei române, va rămâne pentru toate timpurile o ședință memorabilă, pentru că în ea s'a făcut înfrățirea tuturor partidelor politice, pentru a salva țara de peire. A decurs astfel. Domnul *D. A. Sturdza* citește mesajul de tron despre numirea noilor miniștri, apoi spune, că zilele prin cari trece țara sunt grele, sunt zile de suferințe sufletești și materiale. Sarcina noului guvern e mare. Liniștirea țării se va putea face însă numai așa, dacă toți dau ajutor guvernului, nu ca partide, ci ca fii ai țării. Deosebirile de principii, ori de altă natură, să fie acum uitate, și toți să se uniască pentru ca liniștea să fie restabilită.

Răspunde întâi dl *Tache Ionescu*, fost ministru, promițând tot concursul posibil pentru restabilirea liniștii. În norul gros lăsat pe cerul României să fie ca un colț de lumină faptul, că toate urile și resentimentele dispar. Guvernul numai așa poate lucra cu succes, dacă e susținut de întreaga opinie publică. Vorbește apoi dl *Ioan Lahovari*, fost ministru, care asemenea declară, că atunci când arde casa românească

datori sunt toți să stângă focul, și apoi să se caute ce a provocat focul, pentru a se îndrepta relele. Vorbește la urmă *P. P. Carp*, șeful junimiștilor, promițând și el sprijin, după putință, noului guvern, iar după ce dl *Sturdza* le mulțamește tuturor pentru cuvintele frumoase rostite, merge la ei și le strânge pe rând mâna cu căldură, între aplauzele zgomotoase ale camerei.

Același lucru s'a întâmplat și la senat. Aci după dl *Sturdza*, care a cetit mesajul de tron despre numirea noului guvern și a apelat la sprijinul senatorilor, pentru a-și putea împlini greaua misiune de a liniști țara, a vorbit dl *Dr. C. I. Istrati*, fost ministru, apoi *C. C. Arion*, și *Gr. G. Tocilescu*, toți promițând sprijin și concurs guvernului. În urmă a vorbit *I. P. S. Sa* Metropolitul-Primat *Gheorghian*, binecuvântând acest frumos act de bună înțelegere și de înfrățire, în interesul țării. Au mai vorbit dnii *Negri* și *C. Disescu*, fost ministru, iar dl *Sturdza* a mulțumit tuturor pentru sprijinul promis, în special însă *I. P. S. Sa* Metropolitului pentru frumoasele sfaturi.

În ziua următoare, fostul prim-ministru, dl *Gr. G. Cantacuzino*, asemenea a făcut declarație în cameră, că partidul conservator va da guvernului întregul sprijin, ca să restabilească liniștea și pacea în țară.

Parlamentul român s'a apucat apoi de lucru. A votat fără discuție mai multe legi favorabile țăranilor.

Închiderea sesiunii parlamentare.

În ședința de Joi, 15 Martie v., a camerei și a senatului, s'a votat o lege prin care guvernul e imputernicit să declare starea de asediu prin decret regal, acolo unde se va arăta necesitatea, apoi sesiunea corpurilor legiuitoare române a fost încheiată cu mesaj de tron de cuprinsul următor:

Dlor Senatori! Dlor Deputați! Treceam în momentul de față prin însemnate greutăți și mari îngrijiri. Gândirile tuturor sunt îndreptate spre restabilirea ordinii și liniștii turburate.

În aceste împrejurări, adunările legiuitoare au fost la înălțimea chemării lor însoțite de un patriotizm lămurat. Ele au dat fără ezitare concursul lor prețios guvernului Meu. S'a dovedit încă odată, că atunci când o primejdie ne amenință, toți fiii țării se unesc în singura cugetare de a-și împlini datoria către patrie.

Energica manifestare de astă-dată își va da roadele ei binefăcătoare în prezent și în viitor.

Vă mulțamesc călduros, că în aceste momente grele, care ne umple pe toți de întristare, M-ați înconjurat cu iubire și devotament. Să rugăm pe Atot-puternicul Dumnezeu să ne ocrotească și să conducă pașii noștri.

Deci declar închisă sesiunea corpurilor legiuitoare.

Carol.

(Urmează semnăturile dlor miniștri.)

Prim-ministrul *D. A. Sturdza* a mulțumit apoi separat în termeni călduroși deputaților și senatorilor pentru mâna de ajutor dată în aceste momente grave.

Din protopresbiterate.

Sinodul protopresbiterat din Alba-Iulia.

Ca întregire a raportului dat în numărul 26 al ziarului nostru despre ținerea sinodului protopresbiterat din tractul *Alba-Iulia* dăm astăzi vorbirea de deschidere, rostită din partea protopresbiterului *Ioan Teculescu*. A fost următoarea:

„On. Sinod! Având ca obicei, precum veți binevoi a vă reaminti, de a atinge în cuvântul de deschidere al acestei on. corporațiuni, una sau alta din chestiunile de ordin mai înalt, cari privesc viața noastră bisericească-școlară, să mi dați voie de astădată a face o abatere dela amintitul obicei. Înțeleg întrucât astăzi, când dupăcum e știut am în dărpătul meu 5 ani compleți de conducere a acestui tract, ca dela un mic popas în drumul de propășire al tractului nostru voi face o scurtă reprimire asupra drumului parcurs enumerând și reasumând lucrările mai însemnate, cari s'au săvârșit în restimpul numit.

Fac aceasta dlor în firma credință, că nu va fi pentru nici unul din dvoastră o repetiție plictisitoare amintirea și enu-

merarea într'un întreg a faptelor de altcum spuse odată, la timpul său, în rapoartele mele anuale despre starea tractului, și tot așa în firma speranță, că nu-mi va tălcui nimeni acest pas, ca poruit din elt îndemn, decât numai al aplicării principiului salutator, care învață, că cu cât un individ sau o corporațiune își va recapitula și examina mai des și mai intensiv lucrările săvârșite în trecut, cu atât își câștigă mai sigură și mai clară orientare asupra lucrărilor din viitor. Din îndemnul acestui principiu voi face deci și eu azi pe scurt recapitularea faptelor și lucrărilor îndeplinite în viața de 5 ani din urmă a tractului nostru, mai notând și aceea, că ciclul de 5 ani, cum bine e cunoscut, e intervalul de timp îndeobște adaptat ca măsură dătătoare de media progresului sau regresului în lucrările unei corporațiuni în deosebi. O medie voiesc și eu deci să se scoată din faptele ce le voi enumera astăzi, o medie nu propriu zis a progresului sau regresului ce ar fi obvenit în tractul nostru în cei 5 ani din urmă, ci mai mult scoaterea la iveală a forței de viață, de care dispune biserica noastră dreptcredincioasă din aceste părți, care forță de viață, în timpul când ne arată, că ce s'a putut face în intervalul scurt de 5 ani, ne animează și ne condamnă, că ce trebuie să se facă în viitorul nesfârșit al existenței bisericei.

Voiu lua deci domnilor în ordine alfabetică comunele din tract, arătând în care, ce fel de lucrări mai însemnate s'au săvârșit în cei 5 ani din urmă, bine înțeles afară de agendele curente, cari natural că încă au trebuit să se execute toate în calea lor prescrisă.

1. *Acmariu*: s'a zidit școală nouă cu 2 sale de învățământ.

2. *Alba-Iulia-oraș*: s'a ridicat zid cu grilaj de fer la curtea bisericii, iar alăturarea de biserică s'a edificat un rând de case, al căror venit anual e de 700 cor., s'au adus în ordine rațiociniile restante din 1899.

3. *Alba-Iulia-mieri*: a început a funcționa școala de nou zidită și separat înființată de oraș; s'a cumpărat o casă și câteva părțile de pământ pentru lărgirea cimiteriului; filia *Murăș-Port* s'a contopit cu totul la materă, având zidită o locuință în cimiter; s'au adus în ordine rațiociniile din 1898; s'a format cor permanent la biserică, ca primul cor în tract.

4. *Ampoita*: s'a întregit parohia, s'a ales învățător definitiv și s'a reparat biserică.

5. *Brădești*: s'a zidit turnul și s'a reparat radical biserică, sfințindu-se din nou.

6. *Bucerdeu-Vinoasă*: s'a ales învățător definitiv și s'a făcut plan pentru zidirea unei noi biserici; s'au adus în ordine rațiociniile din 1893.

7. *Cârna*: s'au inițiat pașii pentru repararea resp. zidirea din nou a bisericii; s'au adus în ordine rațiociniile din 1897.

8. *Cetea*: s'a deschis a II-a clasă la școală și s'a ales un învățător; s'au adus în ordine rațiociniile din 1897.

9. *Che'a-Rimeș*: s'a întregit parohia și s'a reparat biserică; s'au adus în ordine rațiociniile din 1900.

10. *Craiva*: s'a zidit nouă biserică, sfințindu-se.

11. *Cristești*: pentru parohia vacantă s'a scris concurs pentru a doua oară, primul fără rezultat.

12. *Drâmbariu*: s'a întregit parohia; s'a ales învățătoriu definitiv; s'a reparat biserică, sfințindu-se din nou; s'a reparat școala; rațiociniile s'au adus în ordine, fiind restante din 1897.

13. *Gârbova-de-sus*: s'a ales învățător definitiv; s'a edificat cuartir pentru învățător, alăturarea de școală.

14. *Geoagiul-de-sus*: s'a reintregit parohia din sus; s'a zidit biserică cu repararea turnului celui vechiu, sfințindu-se din nou; s'au făcut pregătirile pentru edificarea de școală nouă.

15. *Geomal*: s'au făcut pregătirile pentru zidirea de școală nouă; s'au adus în ordine rațiociniile din 1898.

16. *Hepria-română*: s'a reparat biserică și s'au adus în ordine rațiociniile din 1896.

17. *Ighiel*: s'a zidit școală nouă (până în prezent încă neadaptată); s'au adus în ordine rațiociniile din 1896.

18. *Ighiu*: s'a ales capelan; s'a cumpărat o moșie pentru biserică (18.000 fl.); s'au adus în ordine rațiociniile din 1896.

19. *Iuri*: s'a ales paroh; s'au făcut pașii pentru zidirea de școală nouă.

20. *Limba*: a fost ales paroh și învățător definitiv; s'a reparat turnul bisericeii; s'a făcut plan și preliminarul pentru zidirea de școală nouă; s'au adus în ordine rațiociniile restante din 1895, ear în filia Cingud s'a lărgit și reparat școala; s'au adus în ordine rațiociniile din 1886.

21. *Magina*: s'au inițiat pașii pentru edificarea de școală nouă; s'a ales învățător definitiv; s'au adus în ordine rațiociniile din 1899.

22. *Mesentea*: s'a reparat turnul bisericeii.

23. *Metesiu*: școala s'a despărțit de Poiana; s'a ales învățător definitiv; s'a atașat la ea filia Gaurenii; s'au făcut toate preparativele pentru edificare de școală nouă.

24. *Mihalțiu*: S'a zidit turnul, și reparat biserică sfîșindu-se din nou; s'a deschis a 2-a clasă de școală; s'au ales doi învățători definitiv; s'a făcut planul și preliminarul pentru zidire de școală nouă.

25. *Oarda de jos*: s'a zidit școală nouă; s'a instalat parohul ales; s'a instituit învățător definitiv.

26. *Păclia*: s'a zidit turnul bisericeii și s'a reparat radical biserică, sfîșindu-se din nou; s'a ajustat terenul bisericeii cu un clopot nou, (cumpărat de parohienii N. Cado).

27. *Poiana*: s'a întregit parohia; s'a înființat școală, depărtându-se de Metesioi, și s'a ridicat edificiu școlar; s'a ales învățător definitiv.

28. *Răcău*: s'a inițiat înființarea de școală, ridicat fiind până la un loc edificiu.

29. *Rimet-Sat*: s'a reîntregit parohia.

30. *Ripa-Râmefului*: s'a reîntregit parohia.

31. *Sărăcsău*: s'a reîntregit parohia; s'a edificat școală (lipsind cu totul edificiu); s'au adus în ordine rațiociniile din 1894.

32. *Stremți*: s'a zidit biserică, sfîșindu-se din nou; s'a deschis a două clasă și s'a ales un învățător definitiv.

33. *Tecsești*: s'a zidit noua biserică sfîșindu-se din nou și s'a înființat școală independentă de cea din Cristești. Rațiociniile din 1900 s'au adus în ordine.

34. *Țalna*: s'a zidit școală nouă cu 2 sale de învățământ.

35. *Tăuț*: s'a inițiat pașii pentru zidire de nouă biserică; s'a ales învățător definitiv. Rațiociniile din 1898 s'au adus în ordine.

36. *Totoiu*: s'a întregit parohia; s'a ales învățător definitiv; s'a reparat turnul bisericeii; rațiociniile din 1900 s'au adus în ordine.

37. *Valea-Uzei*: s'au adus în ordine rațiociniile din 1894; s'a mărit fondul aflat, dela 900 la 1573-79 cor.

38. *Vurpăr*: s'a reparat biserică; rațiociniile din 1900 s'au adus în ordine.

Grupate după natura lor aceste lucrări să prezintă în următorul chip: Zidiri nouă de biserică, împreunate cu actualul sfîșirii, au fost în 7 comune, iar reparaturi și renovări mai mici în 7 comune. Total 15. Zidiri nouă de edificii școlare în 7 comune, dintre cari în 2 comune de nou înființate, ca neexistând până aci, iar în 5 comune reparaturi.

Clasa a II din nou înființată în 3 comune.

Întregiri și reîntregiri de parohii în 14 comune, inclusive protopopul, dintre cari 1 capelan.

Alegeri de învățători - 16 În 8 comune s'au luat măsuri, pentru zidirea de școale, etc. iar în 20 comune s'au adus în ordine rațiociniile, în unele începând dela 1893.

Aceste sunt On. Sinod! Lucrările principale săvârșite în cursul celor 5 ani împliniți în conducerea mea a acestui tract. Media de forță și de putere de viață a bi-

sericeii noastre, cum am zis, avem a o stabilit după lucrările executate în trecut, și fără îndoială, că nu e nici de cum neînsemnată, potrivit tuturor jurstarilor, din contră, cât se poate de înbucurătoare. Și cum o lacună și o mănăstire mare ar fi, dacă în șirul celor spuse, nu aș numi și cauza care a favorizat tot progresul arătat, cu plăcere dau pe față, că n'a fost nimic alta, decât împlinirea simțului de datorință și de conștiințioasă la cei chemați de a săvârși acele lucrări, adumbrite de armonia recerută dintre conșuși și conducători. Care va să zică, — dacă și în viitor aceasta principală condiție va exista, bunăstarea și înflorirea acestui tract numai potența să va putea, spre bucuria și mândria noastră a tuturor celor de azi și spre angajarea recunoștinții bine meritate din partea urmașilor nostri. Declar sinodul de deschis.

NOUȚĂȚI.

Pentru gimnaziul din Brad a dat dl *Iunio Brut Hodoșiu*, directorul „Patriei” din Blaj 200 cor. A mai contribuit apoi *Dr. Lazar Popoviciu*, medic în Viena 100 cor. detot 200 coroane. *Ioan Moța*, paroh în Orăștie 150 cor. detot 200 cor. „*Bihoreana*”, institut de credit și economii, Oradea-mare 200 cor. „*Grănișorul*”, institut de credit și economii, Dobra 200 cor. „*Hunedoara*”, institut de credit și economii, Deva 200 cor. *Ilie Popovici*, preot gr. or. în Sebeșel 50 cor. P. C. Sa *Roman Ciorogariu*, protosinel, dir. sem., Arad 50 cor. *Dr. Cornel Moldovan*, medic, Boița din ofertul de 200 cor., 120 coroane. „*Voileana*”, institut de credit, Voila 50 cor. Dela producțiunea teatrală din Viștea-inferioară, prin preotul *George Tulbure* 148 cor.

Direcțiunea gimnazială.

„*Arieșana*”, institutul de credit și economii, societate pe acții în Turda, a votat din venitul curat al anului trecut suma de optzeci coroane ca ajutor pe seama școalei gr. or. române din Turda.

Adunare poporală în Făgăraș Pe mâine, Marți 2 Aprilie n. cetățenii din cercurile electorale Făgăraș și Arpașul infer. sunt convocați la Adunarea poporală, care se va ține la 11 ore a. m. în sala cea mare dela hotel „*Lauritsch*”, eventual în piața mare din Făgăraș. Programul: 1. Deschiderea adunării. 2. Desbaterea asupra proiectelor de lege ale guvernului, cu privire la școalele elementare confesionale. 3. Proiect de rezoluțiune. 4. Închiderea adunării. Convocarea e subscrisă de 50 fruntași români ai comitatului Făgăraș.

Tațiana Leontiev, studentă și anarhistă din Rusia, care a împușcat în Interlaken pe comerciantul *Müller*, crezând că e tiranul *Durnovo* din Rusia, a fost judecată la 5 ani temniță, și la purtarea cheltuelilor de proces în sumă de 800 franci, ear pe 20 de ani a fost expulzată din cantonul Bern al Elveției, unde s'a întâmplat omorul. Tineră fată a fost apărută de un avocat, dar și ea singură a rostit o vorbire de apărare remarcabilă, care a făcut adâncă impresiune asupra juraților. A zăgrăvit cu colorii vii situația poporului din Rusia, guvernat de oameni ca *Durnovo*, pe care ea a voit să-l omoare. Regretă că a omorât pe altul, nu pe acest tiran.

Victoria Gheaja. Inmormântarea tinerei preotese *Victoria Gheaja* din Paloș s'a făcut în 26 Martie la orele 2 din zi, în prezența unui public foarte numeros. Au celebrat preoții *Vasile Mereș* din Bod, *Petriciu Pintea* din Cața și *Teofil Roșca* din Hălciu. De față eră și protopresbiterul *Hașegului*, dl *T. V. Gheaja*. Răspunsurile au fost date de învățătorii *Creangă* și *Hamșea*, apoi de cantorii *Lascu* și *Rusu*. În biserică părintele *Pintea* a rostit o prea îndușătoare predică, în urmă siorul a fost dus la cimiter și așezat în sinul pământului, unde decedată își doarme somnul de veci. A urmat apoi obicinuita pomână, servinduse bucate de post.

Examen. Ni se comunică programa examenului teoretic, ce se va ține la economia de model comitatensă (*Nagyszeben*, piața târgului de vite Nrul 10) în 29 Aprilie 1907 st. n. la orele 3 după amezii. E următoarea: 1. Limba maghiară. 2. Aritmetica și geometria. 3. Fizica. 4. Economia de câmp. 5. Pomologia. 6. Științele despre prăsila de vite. Cărțile de economie purtate de elevi, caietele lor etc. se expun spre vedere publică.

Proces de presă. Redactorul foi slovacesti „*Slovensky Tyzdennik*”, *Dusan Posubsky* a fost osândit de tribunalul din Budapesta la un an temniță de stat și 1200 cor. amendă. Procesul a fost intentat pentru agitație. Recursul de nulitate anunțat de apărător, a fost respins din partea tribunalului. Contra deciziei de respingere al tribunalului, apărătorul a înscutuat iarăși recurs.

Operațiune cu sfârșit tragic. O lovitură grea a îndurat medicul din Brașov *Dr. Carol Flechtenmacher*. Inbolnăvindu-se grea nevasta a trebuit să fie supusă unei operațiuni. Bolnava inzista cu toată tăria, ca însuși bărbatul ei să întreprindă această operațiune. *Dr. Flechtenmacher* i-a împlinit dorința și cu asistența unui amic a început operația. În cursul operațiunii însă nevasta lui a pierdut atâta sânge, încât a murit în mâinile bărbatului ei.

Cu prețul vieții sale a scăpat zilele trecute țaranul *Ilie Papp* două femei din valorile *Murășului*. Acesta era pazitor la eazul *Murășului* lângă *Murăș-Oșorheiu*, când două femei au venit după apă. Una din ele pe când scotea apă, a lunecat și a fost cuprinsă de valuri, ear cealaltă voind să-i ajute a căzut și ea în apă. *Ilie Papp* observându-le le-a sărit îndată în ajutor, scăpându-le din valuri pe amândouă.

Ministrul de interne și emigrările. Ministrul de interne a adresat circular vicecomiștilor și căpitanilor de poliție, în care spune, că cei cari își cer pașaport de emigrare, sunt obligați mai întâiu să-și achite darea pentru serviciul militar pe tot timpul, pe care își cer pașaportul și numai în cazul când vor dovedi această achitare să li-se dea pașapoartele. Deasemenea și servitorii sau muncitorii cari pentru timpul aratului s'au obligat prin contract cu proprietarii de pământ, au să fie împedecați de a emigra, chiar și în cazul că au pașaportul în mână.

Aniversarea proclamării României ca regat. *Mercuri* avea să se serbeze în România aniversarea proclamării României ca regat. Din cauza evenimentelor grave cari sunt la ordinea zilei nu a avut însă loc nici o serbare oficială.

Domnul *Ilie Popovici* paroh în Sibielul-vechiu, distins din partea I. P. S. Sale domnului arhiepiscop și metropolit *Ioan Mețianu* cu brâu roșu pentru merite, s'a înscris între membrii pe viață ai „*Reuniunii sodalilor români din Sibiu*” cu taxa de 50 cor. Comitetul Reuniunii mulțămind pentru sprijin a extradat noului membru obicinuita diplomă. Fie ca această faptă generoasă să afle cât mai mulți imitatori.

Cum sunt plătiți tenoriștii. Cei mai căntați artiști de masică vocală sunt tenoriștii. Onorariile ce li-se oferă iau din ce în ce proporții fabuloase. Așa tenoristul *Caruso* e angajat la teatrul din Paris cu 1500 franci pe seară. Tenoristul *Roussele*, care tocmai a terminat turneul său prin America de Nord, e angajat pentru vara aceasta la *Buenos-Aires* cu 6000 de franci pe seară, iar pentru întregul sezon de iarnă i-sa garantat suma de 300 000.

La fondul *Victor și Eugenia Tor-dășianu* pentru înzestrarea fetelor sărace, următoarele dșoare participante la școala de dans de sub conducerea controlorului „*Reuniunii sod. rom. din Sibiu*”, dl *Nic. Stoica* în calitate de instructor, au dăruit și anume: *Elena Dan*, *Elena Ucenic*, *E. Comanescu*, *Mărioara Îmbăruș*, *Paraschiva Lugojan*, *Finica Comanescu* și *Elena Șerban*, fiecare câte 2 cor. 40 fileri.

Grevă generală. În *Lausanne* (Elveția) s'a decretat din partea uniunii muncitorilor grevă generală. Guvernul francez s'a văzut silit a conchema batalionul al patrălea.

Din cripte temnițe. Din cauza mulțimii prizonierilor, cari au umplut toate temnițele din *Petersburg*, căpitanul orașului de acolo a făcut consiliului municipal propunerea de tot curioasă ca să fie folosite criptele din apropierea orașului drept temnițe.

Vapor înămolit. În zilele trecute s'a înămolit vaporul *Gailo* lângă *Tremosine* și s'a avariat. În zăpăceala mare mulți oameni au căzut în apă, dintre cari șapte au murit. Pe ceialalți i-au scăpat pescarii.

Cărți și reviste.

„*Luceafărul*” Nr. 6. a apărut cu următorul sumar: Oct. C. Tăslăuanu: *Asociațiunea*. O. Goga: *Eu văd în vis*, (poezie după *Petőfi*). M. Sadoveanu: *Fântâna Hazului*. G. Murnu: *Coloseul*: Locul de așezare; amfiteatrul întemeierii lui; Clădirea. Al. Ciura: *Aduceri aminte* (III). G. Bogdan-Duică: *Scrisori din București IX*, Un poet nou. O. Goga: O deosebire. *Liliac*: Cântec. (poezie). Foi răzlețe: *Ion Al. Brătescu-Voinești*, în lumea dreptății. *Cronica*: Fără titlu, Noi de noi. *Notițe bibliografice*: I. T. Mera, Din lumea basmelor; *Progresele Dobrogei* dela anexare până în ziua de astăzi. Poșta administrației. *Bibliografie*. Ilustrațiuni: *Coloseul răsturnat*: lupta de gladiatori; vedere actuală; amfiteatrul *Flaviilor* resturnat.

Teatru.

Luni seara: *Zapfenstreich*, dramă.

Marți: *Husarenfieber*, comedie.

Din public.†)

Intîmpinare.

Valea-Lupșei, 23 Martie 1907.

Onorată Redacțiune! În Nr. 21 din 9 Februarie a. c. al „*Gazetei Transilvaniei*”, sub titlul „*Din Munții-Apuseni*” a apărut o corespondență, subscrisă de „*Sentinela-moșilor*”, în care e atinsă și neînsemnata mea persoană.

Vă rog deci, în interesul adevărului, a da loc în coloanele prețuitului nostru organ „*Telegraful Român*”, următoarei rectificări:

Peste 30 de ani sunt decând servesc bisericeii mele ca preot și neamului ca membru cinstit. Increderea de care mă bucur în cercul meu de cunoscuți, și posturile onorifice ce le ocup, — în și afară de biserică — sunt pentru mine destulă dovadă, că cine am fost în trecut, și cine sunt și azi.

Fie convins domnul, care mă atacă, că poate și eu am făcut atâta pentru biserică și neamul meu, cât au făcut aceia pe cari îi ia d-sa în apărare, deși activitatea mea nu am legat-o nicidecum de limba clopotului.

Meritul meu, că s'a ales în *Lupșa* ca notar *Bihari Zoltán*, cu nimic nu-i mai mare decât al părintelui *Nestor Manci* din *Ocolisul-mare*, unde a ajuns notar *Simon Jozsef*, fără voia clopotului.

Și aici și acolo au fost impuși notarii, — și ar fi trist, ca noi să ne certăm între noi, când alții ne lovesc.

Dar să revin la păcatul ce mi-se impută. Am scris o epistolă amicului *Nestor Manci*, l-am îndrumat pe dânsul și alegătorii să voteze cu un *Maghiar*, pecând erau alți concurenți *Români*.

Da! Am scris, însă ceea ce am făcut eu, în poziția mea o făcea și altul.

Simon Jozsef mi-e cunoscut de aproape, fiind un copil de al meu la el încurtat în *Trăscău*, de mai multă vreme. S'a întâmplat că, mergând eu la *Turda*, spre a lua parte la o sedință a congregației comitatense, pela *Vidolm* mă întâlnesc cu acest cunoscut, care îmi spunea, că merge la *Ocolisul-mare*, ca să facă cunoștință cu oamenii de acolo, ca concurent la postul de notar, deci mă roagă să fac bine să-i dau un bilet pentru părintele *Nistor Manci*. Eu i-am scris biletul, însă n'am z's alta decât că, eu pe dl *Simon Jozsef* îl cunosc ca om de omenie, și dacă între candidați n'au altă persoană mai acomodată, îl pot alege de notar.

Am scris păr. N. *Manci* în calitate de om privat, la rugarea unui cunoscut. Nu locuesc aproape de *Ocolisul-mare*. Nici idee nu aveam de cele ce petrec ori se vor petrece acolo, — nu știam nimic despre alți concurenți. Prin urmare nu mi-se poate imputa că am pârșit pe un *Ungur* în detrimentul unui *Român*.

Acesta e păcatul meu pentru care mă ceartă „*Sentinela Moșilor*”.

Notez, că rectificarea aceasta am trimis-o redacțiunii dela „*Gazeta Transilvaniei*”, foaia în care am fost atacat, dar nu mi-s'a publicat. De aceea v'o trimit acum *D-voastră*.

Mulțămindu-vă, domnule Redactor, pentru bunăvoință, semnez:

Avram Cioran
par. rom. gr. or.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 20/1907 P.

[85] 1-3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător la școala confesională română gr. or. din comuna bisericească Soporul-de-Câmpie, protopresbiteratu Turda - se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Postul învățătoresc fiind împreună cu cel cantoral, învățătorul ales va avea să presteze și serviciul de cantor, duminică, sâmbătoarea și în zile de lucru, cu copiii de școală va cânta sf. liturgie.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: din repartitie dela popor 400 cor., din locul ce compete cantorului și din venitele stolare 200 cor.; cuartir natural în edificiul școlii, usufructul grădinei școlare și lemnele necesare de foc, din cari se va încălzi și sala de învățământ.

Concurenții au a-și așterne rugărilor lor instruite, conform normelor din vigoare în termenul numit, la oficiul protopresbiterial concernent și înainte de alegere să se prezenteze poporului în vre-o Duminică sau sâmbătoare, spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipie.

Soporul-de-Câmpie, 25 Februarie 1907.

Pentru comitetul parohial:

Iacob Chiffa m. p.
paroh-prez.

Nr. 317/1907.

Vidi.

Jovian Murășan
protopresbiter.

Nr. 1120/1906

[83] 1-3

Concurs

În urma ordinului conzistorial din 7 Noemvrie 1906, Nr. 10771 Bis., prin aceasta se descrie concurs din oficiu pentru întregirea parohiei de cl. III. Almașul de-mijloc, protopresbiteratul Orăștiei cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor preoțești de-a stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile instruite conform normelor în vigoare oficiului protopresbiterial al Orăștiei în termenul indicat.

Concurenții vor avea a se prezenta înainte de alegere în vre-o Duminică ori sâmbătoare în biserica spre a cânta, cuvânta și eventual a și celebra.

Orăștie, 28 Decemvrie 1906.

Oficiul protopresbiterial al Orăștiei.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 13/1907. D. f. g.

[87] 1-3

Concurs

Pentru ocuparea unui post de profesor ordinar la gimnaziul român gr. or. din Brad, cu specialitatea limba latină și limba germană, se descrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Concurenții își vor adresa petitiile lor comitetului gimnazial și le vor însoți cu următoarele documente:

1. Carte de botez, prin care vor dovedi că sunt Români de confesiunea gr. or.

2. Atestat de moralitate.

3. Atestat medical, că sunt deplin sănătoși.

4. Revers, că se vor conforma întru toate legilor și dispozițiilor bisericești, școlare și regulamentelor în vigoare și la caz, dacă se va pretinde, se obligă a propune și alte obiecte, cari i-se vor distribui de direcțiunea gimnazială.

5. Diploma de profesor, conform art. de lege XXX din 1883 și în caz, dacă a mai fost aplicat: document de conduită despre anii de serviciu.

Beneficiul împreună cu acest post e: salar fundamental de cor. 2400 (două mii patrusute), șase cuincenalii de câte 100 cor. și drept de penziune la fondul arhidiecezan de penziuni, dela datul denumirii.

Brad, din ședința comitetului gimnazial, ținută la 8 Februarie 1907.

Vasile Damian m. p. **Dr. Pavel Oprea m. p.**
prezident. secretar.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian

88 88 88 88 88 88 88

Un tânăr român

cu câteva clase reale sau gimnaziale se aplică imediat ca **practicant** în

Librăria arhidiecezană din Sibiu (Nagyszeben).

Petitiile să fie scrise cu mâna proprie.

1329 sz. 1907 tlv.

[86] 1-1

Árverési hirdményi kivonat.

Dr. Piso Jenő, nagyszebeni ügyvéd által képviselt id. Stefan János, rosszesüri lakos végrehajtónak Stefan János, rosszesüri lakos végrehajtást szenvedő, elleni 158 korona 48 fil. iránti végrehajtási, ügyében az árverést elrendelte, a nagyszebeni kir. törvényszék területén levő Rosszeszür községben és határában fekvő és pedig a rosszesüri 763 sz. tjkvben. A + 1 rd. 172/2 hrsz. ingatlanára 21 k.

2	243/1	320
3	481,482	07
4	822	65
5	3355	80
6	3576/1	11
7	3879	43
8	4338/2	13
10	5762	83
11	2731	17
12	1091	68
13	5275	29

beesértékben mint ezennel megállapított kikiáltási árban, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan: **1907 évi május hó 15 napjának d. e. 9 órákor** Rosszeszür községben a községházánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adadni.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át bántatpénzül készpénzben vagy az 1881. IX. tcz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333 sz. a kelt Igazságügy-ministeri rendelet 8 §-ban kijelölt óvadékezés értékpapirokban, a kiküldött kezehez letenni avagy az 1881 IX. tcz 170. §. értelmében a bántatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésétől kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Nagyszeben, 1907. február 11.

A kir. trvszk. mint tlv. hatóság.

Baka
tkv. egyesbiró

UN MOTOR cu benzin (Otto) de

puterea unui cal,

aproape nou, dorește subscrisul, pentru a-și putea lărgi atelierul, să-l pună în vânzare. Cei interesați se pot adresa zilnic la:

Ioan Handel

[84] 1-3 Cîsnădie (Heltan) Nr. 326

Biblioteca

„Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiu”.

La librăria arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare următoarele cărți:

Nr. 1.	Ținerea vitelor, de E. Brote K	—24
2.	Trifoiul, de Eugen Brote	—24
3.	Prăsirea pomilor, de D. Comșa	—24
4.	Legea veterinară, de învățătorul Muntean	—80
5.	Insoțirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote	1-60
6.	Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu	—70
7.	Statutele tovarășilor agricole	—
8.	Statutele insoțirilor de credit (Raiffeisen)	—
9.	Povețe pentru stăpîrea gîndacilor de Maiu	—10
10.	Darea pe vinuri și favorurile (Inlesnirile), ce le face legea în privința ei proprietarilor de vii	—
11.	Povețe pentru apărarea împotriva gîndacilor, cari sfredelesc mugurii	—10
12.	Scurtă povățuire la stăpîrea șoarecilor de câmp	—10
13.	Cum să îmblătim orzul de bere	—18

LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ

Din SIBIU—NAGYSZEBEN

ofere spre cumpărare următoarele recuisite bisericești

CĂDELNIȚE	de fer nichelate	12—
"	de argint de China	18—
"	de argint de China	24—
"	de argint de Alpaca	22—
CANDILE	argintate, dela cor. 10-50 până la	200—
"	din argint de China dela cor. 14 până la	400—
CĂLDĂRUȘE	ptu apă sfințită din argint de China 19 ^{9 1/2} — 24 ¹² — 30 ^{15 cm.} —	
"	ptu apă sfințită din argint de Alpaca 26— 32— 38—	
CANDELABRE	de sticlă cristalină:	
Înălțime	Diametrul	Nr.
80	60	1772 pentru 6 lumini 28 —
80	60	pentru 6 lumini 23-40
80	45	1778 pentru 4 lumini 52—
80	45	1778 pentru 6 lumini 70—
90	55	1782 pentru 6 lumini 75-80
90	55	1782 pentru 8 lumini 98-80
120	80	1780 pentru 10 lumini 222-30
		1841 pentru 12 lumini 225—
200	120	1783 pentru 30 lumini 466—
CHIVOT	de argint de China	118—
"	de argint de China	92 —
CLOȘOTELE	pentru altar, argintat cor. 4—, 6— și	8—
"	pentru altar, din argint de China cor. 7 — până	10—
CRUCI	de lemn pictate simplu cor. 9-50, mai fine	12—
"	din argint de China, cu Domnul Christos gravat	15-40
"	din argint de China aurite, cu Domnul Christos gravat	19-50
"	din argint de China, cu Domnul Christos, în email	28—
"	din argint de China, cu Domnul Christos, în email	32—
SFESNICE	din argint de China, 33 cm. înălțime	18-20
"	din argint de China, 42 cm. înălțime	26—
"	din argint de China, 78 cm. înălțime	83-20
"	din argint de China, 100 cm. înălțime	100—
RIPIDE	din argint de China, prăgina de lemn cu 2 icoane în oleu	73—
POTIRE	din argint de China cu disc, 26 ^{1/2} cm. înălțime, discul și interiorul potirului aurit	27-50
POTIRE	din argint de China cu disc 26 ^{1/2} cm. înălțime, complet aurit	36—
POTIRE	cu disc, vasul și discul din argint curat, iar piciorul din argint de China.	114 —
POTIRE	cu disc, complet din argint curat	188—
LINGURITE	pentru cuminecătură, din argint de China, aurite	4-40
COPIE	(cuțit) pentru agneți, din argint de China, aurit	7-20
STEA	pentru agneți, bronz, aurită	5-60
"	pentru agneți, din argint, aurită	12 —

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Kőbánya (Streinbruch)

se recomandă cu înzistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depozitul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 6—

Sibiu — Nagyszeben.

Recuisite de scris se pot procura de la Librăria arhidiecezană

Prin **Librăria arhidiecezană** din Sibiu se pot procura icoane cu

Îngroparea Domnului (Aer)

Mărimea 56/68 cm, simple 21 coroane, fine 27-40 cor., foarte fine 39-20 cor.
Mărimea 63/79 cm, simple 27-40 cor., fine 39-20 cor., foarte fine 48-40 cor.
Mărimea 74/100 cm, simple 39-20 cor., fine 48-40 cor., foarte fine 70 cor.
Mărimea 82/120 cm, simple 48-40 cor., fine 70 cor. foarte fine 98 cor.
Mărimea 110/140 cm, simple 67-20 cor., fine 89-60 cor., foarte fine 117-60 cor.
Efectuirea se poate face în 25 zile.

Gata se află pictate pe mătăsă: mărimea 72/114 cm 128-80 cor.; 72/100 cm 90 cor.; 55/68 cm 50 cor.; pe jumătate mătăsă 72/100 cm 86 cor.; pe pânză 82/110 cm 80 coroane.

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.